

2.3.2011

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto Super ry
Ratamestarinkatu 12
00520 Helsinki

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö Dnro 917040/2008

SuPerin lausunto Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportista

Ammatillisen tutkintojärjestelmän TUTKE- hankkeen loppuraportti on laadittu kattavasti taustoittamaan kehittämislinjauksia. Taustoittaminen helpottaa uudistus-tarpeiden ymmärtämistä.

Pidämme tärkeänä tutkintojärjestelmän nykytilan kriittistä analysointia ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen perusteellista tarkastelua. Raportin puutteena kuitenkin näemme, että uudistusesitysten rahoitusta ei ole selvitetty eikä kuvattu. Ohjausryhmän esityksistä puuttuu rahoitus. SuPer korostaa koulutuksen alueellisen tasa-arvon tärkeyttä ja valtion roolia tasapuolisen rahoituksen turvaamisesta eripuolilla maata.

Loppuraportissa todetaan, että nykyisen järjestelmän vahvuus on sen työelämälähtöisyydessä. Näin on teoriassa. Käytännössä työelämälähtöisyys toteutuu puutteellisesti. Raportissa ei ole analysoitu riittävästi olemassa olevia käytännön ongelmia, joita esiintyy nykyisessä toimintaympäristössä. Tarkastelu keskittyy koulutusjärjestelmään opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla. Vastuuta ja tehtäviä koulutuksesta ja tutkintojen toteuttamisesta on siirretty työelämään ilman että on varmistettu resurssien riittävyys ja tutkintojärjestelmän laatua.

Näyttötutkintojen laadunvalvontaa siirretään jatkossa enenevässä määrin tutkintotoimikunnille. Valvonnan lisäämisen yhteydessä tulee turvata tutkintotoimikuntien toimintaedellytykset ja käytännön toteutuksen realiteetit. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon järjestäjiä on paljon ja tutkinnon

suorittajamäärät ovat mittavat. Asioiden valmistelu toimikunnissa kokousten välissäkin vaatii aikaa. Tämä työ tehdään pääasiassa toimikunnan jäsenten omalla tai taustaorganisaatioiden kustannuksella. Kuka kustantaa tutkintotoimikuntien valvontakäynnit ja korvaa jäsenille/jäsenten työnantajille syntyvät realistiset ansionmenetykset ja kustannukset?

Tutkintotoimikunnan työssä kokousasioiden valmistelu, käsittely ja itse päätösten tekemisen vastuut tulee selkeyttää.

Rahoitusjärjestelmän kehittäminen tutkinnon osasuoritukset huomioon ottaviksi on täydennyskoulutuksen näkökulmasta kannatettavaa, mutta ilman aikaisempaa tutkintoa pelkkä tutkinnon osien suorittaminen ei SuPerin mielestä ole suositeltavaa.

Ohjausryhmän esitykset

SuPer yhtyy ohjausryhmän näkemykseen, jonka mukaan tutkinnot ja tutkinnon osat ovat hyvä tapa jäsentää eri alojen osaamistarpeita ja yksilön tarvitsemaan osaamista yleisesti tunnustetulla ja vertailukelpoisella tavalla. Kannatamme myös nykyisten kolmen tutkintotyypin sisällyttämistä tutkintorakenteeseen ja että jatkumoiden suunnittelun lähtökohtana ovat työelämän tarpeet. Tutkintojen luokittelun lähtökohtana nykyinenkään koulutus- ja opintoalaluokitus ei ole näkemyksemme mukaan este joustavuudelle. Klusteripohjaiseen luokitteluun siirtymisessä on edettävä varoen ja varmistettava aito työelämän mukanaolo ja tutkintojen tuottaman osaamisen tunnistettavuus. Sosiaali- ja terveysalan työtä säätelevät lait ja asetukset on otettava huomioon. Alan perustutkinnon tulee tuottaa riittävästi sellaista osaamista, jonka työelämä tunnistaa ja jolla tutkinnon suorittaneet työllistyvät alan tehtäviin. On erityisesti huolehdittava siitä, että tutkinnot eivät pirstaloidu liikaa valinnaisuuden myötä. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa on huolehdittava siitä, että tutkinnon muodostumissäännöillä turvataan työelämän edellyttämä vahva alan ammattiosaaminen. Alan tutkinnon täytyy tuottaa erityisosaamista sosiaali- ja terveysalan tehtäviin. Siksi SuPer suhtautuu varauksellisesti puhtaaseen klusteriajatteluun, jossa hyvin laajoja ala- tai aihekokonaisuuksia ryhmitellään yhteen ja valinnaisuutta lisätään.

Hyvinvointi-klusteri käsitteenä on mielestämme liian laaja-alainen ja epämääräinen sosiaali- ja terveysalan tutkintojen klusteriksi. Esitämme klusteriksi sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan klusteria.

Sosiaali- ja terveysalan kaikki tutkinnonosat eivät voi myöskään olla vapaasti valittavissa mihin tahansa toiseen tutkintoon. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkinnonosiin sisältyy ammatinharjoittamisoikeuden piiriin kuuluvia sisältöjä.

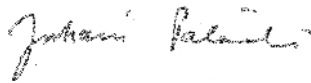
Ohjausryhmän esitykset nimikkeiden käyttöönottamiseksi ensisijaisesti alan tai toiminnon pohjalta pääsääntöisesti kaikkiin tutkintotyyppihin on kannatettavaa. Tarkentavat lyhenteet nimikkeiden yhteydessä selkeyttävät ja lisäävät tutkinnon (pt, at, eat) arvostusta.

Siirtyminen ECVET-pisteiden käyttöönottoon yhdenmukaistaa tutkintojen laajuuden käsittelyä eri koulutusasteilla.

Tutkintojärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi ohjausryhmän esitykset ovat hyviä. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja tutkinnon osien suorittamisen helpottaminen peruskoulutuksen jälkeisenä täydennyskoulutuksena on erityisen suotavaa. Rahoitusta ja koulutustarjontaa kehittämällä mahdollistetaan elinikäisen oppimisen periaatteiden toteutuminen käytännössä. Rahoitusta tarkasteltaessa on muistettava, että sosiaali- ja terveysalalla täydennyskoulutus on lakisääteinen velvollisuus ja siten myös työnantajan järjestämis- ja rahoitusvastuulla oleva asia.

SuPeriin kuuluu yli 76 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittanutta, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla. Lisätietoja SuPerissa antaa suunnittelija Soili Nevala puh. (09)27279157, soili.nevala@superliitto.fi

SUOMEN LÄHI- JA PERUSHOITAJALIITTO RY

Juhani Palomäki
puheenjohtaja

Arja Niittynen
johtaja